

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку»

I. Визначення проблеми

13.02.2022 року набув чинності Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку», який визначає правовий статус Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (далі – НКЕК), її завдання, функції, повноваження, зокрема, щодо здійснення державного нагляду у сфері надання послуг поштового зв'язку.

Пунктом 3 частини першої статті 2 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» визначено, що регуляторний орган здійснює державне регулювання, а також державний нагляд (контроль) щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства у сфері надання послуг поштового зв'язку.

Відповідно до частини сьомої статті 8 Закону України «Про поштовий зв'язок» державний нагляд за ринком послуг поштового зв'язку здійснюється відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» визначає правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю).

Сфера дії Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» поширюється, зокрема, на відносини, пов'язані зі здійсненням державного нагляду (контролю) у сфері надання послуг поштового зв'язку.

Абзацами третім-п'ятим частини другої статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» визначено, що орган державного нагляду (контролю) визначає у віднесеній до його відання сфері критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності.

З урахуванням значення прийнятного ризику всі суб'єкти господарювання, що підлягають нагляду (контролю), належать до одного з трьох ступенів ризику: високий, середній або незначний.

Залежно від ступеня ризику органом державного нагляду (контролю) визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю).

Відповідно до абзацу шостого частини другої статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням органу державного нагляду (контролю).

Враховуючи викладене, НКЕК розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку» (далі – регуляторний акт).

Основні групи (підгрупи), на які впливає проблема:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	-	Ні
Держава	Так	-
Суб'єкти господарювання	Так	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	Так	-

За допомогою ринкових механізмів проблему не може бути розв'язано, оскільки прийняття обов'язкових до виконання нормативно-правових актів є прерогативою держави в особі її органів. Так, Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» визначено, що критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), затверджуються Кабінетом Міністрів України

II. Цілі державного регулювання

Ціллю державного регулювання є виконання вимог частини другої статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» шляхом визначення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) НКЕК у відповідності до вимог, встановлених цим Законом, із забезпеченням основних принципів здійснення державного нагляду, зокрема, щодо відкритості, прозорості, плановості й системності державного нагляду (контролю), орієнтованості на запобігання порушенням у сфері надання послуг поштового зв'язку, здійснення державного нагляду на основі принципу оцінки ризиків та доцільності.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Під час розробки регуляторного акту НКЕК розглянуто такі альтернативні способи досягнення визначених цілей:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Збереження чинного регулювання. Відсутність нормативно-правового регулювання.

Вид альтернативи	Опис альтернативи
	Наслідком буде невиконання вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
Альтернатива 2	Затвердження регуляторного акту. Прийняття Урядом акта щодо визначення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку та визначення періодичності проведення планових заходів державного нагляду (контролю) НКЕК. Виконання вимог частини другої статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей
Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1.	Відсутні	Реалізація акта не потребує додаткових витрат з державного бюджету. Витрати, пов'язані з виконанням працівниками НКЕК своїх повноважень здійснюються в межах коштів, передбачених на утримання НКЕК.
Альтернатива 2.	Забезпечує дотримання основних принципів здійснення державного нагляду, зокрема, щодо відкритості, прозорості, плановості й системності державного нагляду (контролю), орієнтованості на запобігання порушенням у сфері надання послуг поштового зв'язку, що забезпечить захист прав споживачів при отриманні цих послуг.	Реалізація акта не потребує додаткових витрат з державного бюджету. Витрати, пов'язані з виконанням працівниками НКЕК своїх повноважень здійснюються в межах коштів, передбачених на утримання НКЕК.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	3		170		173*
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків**	1,7%		98,3%		100%

*- Дані з реєстру операторів поштового зв'язку станом на початок другого кварталу 2022 року.

** - Дані оціночні. Для визначення кількості суб'єктів малого і середнього підприємництва (МСП) було використано офіційні дані Державної служби статистики України (<http://ukrstat.gov.ua>), згідно яких МСП складають 98,3 % від загальної кількості.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні. Відсутність нормативно-правового акта не дозволить здійснювати НКЕК заходи державного нагляду (контролю) у сфері надання послуг поштового зв'язку у відповідності до вимог Закону.	Обов'язкові витрати суб'єктів господарювання відсутні.
Альтернатива 2	Максимальні. Забезпечення основних принципів здійснення державного нагляду, зокрема, щодо відкритості, прозорості, плановості й системності державного нагляду (контролю), орієнтованості на запобігання порушенням у сфері надання послуг поштового зв'язку.	Обов'язкові витрати суб'єктів господарювання відсутні.

За результатами оцінки кожного способу досягнення зазначених цілей та з огляду на наведені аргументи найкращим для реалізації вважаємо Альтернативу 2.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, грн.
Альтернатива 1. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	Відсутні.
Альтернатива 2. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта»)	Обов'язкові витрати суб'єктів господарювання відсутні, оскільки регуляторним актом не встановлюється додаткових зобов'язань до суб'єктів господарювання. Сумарні витрати складуть 97,5 грн. та будуть пов'язані з процедурою отримання первинної інформації про вимоги регулювання (32,5 грн. на одного суб'єкта господарювання).

Витрати

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1.	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/ підвищення кваліфікації персоналу тощо, грн.	-	-
2.	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), грн.	-	-
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, грн.	-	-
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), грн.	-	-
5.	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), грн.	-	-
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), грн.	-	-
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, грн.	-	-
8.	Інше (уточнити), грн. <i>(Витрати часу на отримання інформації про регулювання)</i> Оціночний час: – 13732 грн. – середньомісячна заробітна плата за видом економічної діяльності станом на червень 2022 року за даними Держстату (без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення операції основних сил. Дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб); – 1 година – 78 грн;	32,5	32,5

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
	– 25 хвилин – 32,5 грн; – 1 працівник.		
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), грн.	32,5	32,5
10.	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	3	3
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), грн.	97,5	97,5

- Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва визначалася шляхом використання офіційних даних Державної служби статистики України (<http://ukrstat.gov.ua>), згідно яких суб'єкти господарювання великого та середнього підприємництва складають 1,7 % від загальної кількості суб'єктів господарювання.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Цілі державного регулювання не будуть досягнуті. Це призведе до невиконання вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
Альтернатива 2	4	Цілі державного регулювання будуть досягнуті повною мірою. Прийняття рішення Уряду надасть можливість виконати вимоги Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», що забезпечить відкритість, прозорість, плановість та системність державного нагляду (контролю), орієнтованість на запобігання порушенням у сфері надання послуг поштового зв'язку.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	Вигоди відсутні, оскільки ця альтернатива не враховує вимоги частини другої статті 5 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».	Відсутні	Встановлені цілі не досягаються
Альтернатива 2	Реалізація норм регуляторного акта дозволить виконати вимоги законодавства України, забезпечити відкритість, прозорість, плановість та системність державного нагляду (контролю), орієнтованості на запобігання порушенням у сфері надання послуг поштового зв'язку. Створення сприятливих умов для максимального задоволення попиту споживачів на послуги поштового зв'язку та підвищення їх якості.	Витрати відсутні	Запропоновані норми регуляторного акту дозволяють повною мірою досягти поставлених цілей.

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Альтернатива 1 не дає можливість досягнути поставлених цілей державного регулювання, на відміну від альтернатива 2 .	X
Альтернатива 2	Реалізація норм проекту регуляторного акта дозволить досягти поставлених цілей та позитивно позначиться на всіх заінтересованих сторонах: державі та суб'єктах господарювання.	X

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Для розв'язання зазначеної проблеми розроблено проект регуляторного акта щодо затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю), що дозволить:

- встановити єдині критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку;
- визначати періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері надання послуг поштового зв'язку;
- зменшити кількість планових перевірок та чітко окреслити коло суб'єктів господарювання, які відносяться до високого, середнього та незначного ступеней ризику;
- забезпечити основні принципи здійснення державного нагляду, зокрема, щодо відкритості, прозорості, плановості й системності державного нагляду (контролю), орієнтованості на запобігання порушенням у сфері надання послуг поштового зв'язку.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Юридичні особи та фізичні особи-підприємці не несуть матеріальні затрати від впровадження дії регуляторного акта.

Впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується, його реалізація не потребує додаткових матеріальних та фінансових витрат з Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

Очікувані наслідки дії запропонованого регуляторного акта не передбачають нанесення шкоди суб'єктам господарювання.

Оцінка можливості впровадження та виконання вимог регуляторного акта державними органами висока.

Додаткові витрати на виконання вимог регуляторного акта з боку державних органів відсутні.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Оскільки проект регуляторного акта розроблено на виконання вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, Закону України «Про поштовий зв'язок», то строк дії вказаного акта відповідає строку дії цих Законів.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показниками результативності після набрання чинності регуляторного акта є:

- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень регуляторного акта;
- кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюватиметься дія регуляторного акта;

- розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог регуляторного акта;
- кількість проведених перевірок суб'єктів надання послуг поштового зв'язку уповноваженими НКЕК посадовими особами;
- кількість актів перевірок із зауваженнями суб'єктів надання послуг поштового зв'язку щодо порушення уповноваженими НКЕК посадовими особами встановленої процедури здійснення заходів державного нагляду (контролю);
- кількість оскаржених в судовому порядку актів перевірок суб'єктів надання послуг поштового зв'язку, а також рішень, прийнятих за результатами проведених перевірок.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

У разі прийняття регуляторного акта послідовно здійснюються базове, повторне та періодичне відстеження його результативності згідно із статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та Методикою відстеження результативності регуляторного акта, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308.

Відстеження результативності запропонованого акту буде здійснюватися Департаментом державного нагляду НКЕК із використанням статистичного методу.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде проведено через рік після набрання ним чинності.

Повторне відстеження результативності акта планується здійснити через два роки після набрання ним чинності шляхом аналізу даних у порівнянні з базовим відстеженням.

Періодичні відстеження результативності акту будуть здійснюватися один раз на три роки з дня закінчення повторного відстеження результативності.

**Голова Національної комісії,
що здійснює державне регулювання
у сферах електронних комунікацій,
радіочастотного спектра та
надання послуг поштового зв'язку**

Олександр ЖИВОТОВСЬКИЙ